

Debattartikel i Dagens Samhälle, Publicerad 9 december 2010

Vårdvalet missgynnar rehabilitering

Rehabiliteringens ställning i primärvården har försvagats och kvaliteten försämrats, skriver Sjukgymnastförbundets Anna Hertting.

De signaler Sjukgymnastförbundet får från hela landet är att rehabiliteringsverksamheten som har förts ut från sjukhus till primärvård håller på att demonteras på många ställen. Styrdokumenten på såväl nationell som regional nivå definierar inte primärvårdens ansvar för rehabilitering tillräckligt väl. Socialstyrelsen har också påtalat att gränserna för rehabiliteringsansvaret suddats ut (Vårdval i primärvården, 2010). Sjukgymnastförbundet kan konstatera att detta har fått allvarliga konsekvenser.

Patientens möjlighet att få en rehabilitering värd namnet är hotad. Det har ytterligare förstärkts av vårdvalsreformen som gav landstingen ökade möjligheter att fritt tolka primärvårdens uppdrag. Det medför att de ekonomiska incitament som finns inbyggda i vårdvalet ytterligare missgynnar en ändamålsenlig rehabiliterande verksamhet.

I Socialstyrelsens termbank finns en definition av primärvård och där ingår rehabilitering. Varför används inte den definitionen när primärvårdens uppdrag ska ringas in i vårdvalsrapporten? I stället hänvisar man till "nationella statistiken" som fokuserar på läkare och sjuksköterskors verksamheter. Inte ett ord nämns om rehabilitering eller de professioner som är utbildade för detta, som sjukgymnaster och arbetsterapeuter.

Socialstyrelsens snäva, strikt medicinska synsätt riskerar att få allvarliga konsekvenser för primärvårdens framtida inriktning. Det framgår av Konkurrensverkets utvärdering av vårdvalet. I den slås fast att en entydig definition av primärvård saknas och man hänvisar till Socialstyrelsens snäva resonemang.

Därmed får inte rehabilitering sin berättigade plats i analysen av vårdvalets effekter. De här bristerna uppmärksammades redan av vårdvalsutredaren Toivo Heinsoo: Primärvårdsuppdraget behöver förtydligas för att garantera patienter god hälso- och sjukvård. Regeringen valde dock att inte ta med det i propositionen.

Vi kräver att regeringen fullföljer Toivo Heinsoos förslag. Socialstyrelsen måste i alla relevanta dokument tydliggöra att rehabilitering är en del av primärvårdens uppdrag, i enlighet med sin egen definition. Varje landsting måste säkerställa att ersättningssystemen inte missgynnar rehabiliterande verksamhet.

Anna Hertting
Ordf, Legitimerade sjukgymnasters riksförbund